

ارزش دفتری، فاکتوری مهم در سرمایه‌گذاری

میزان ارزش یک شرکت در اصطلاحات حسابداری مربوط به ترازنامه، با اصطلاح ارزش دفتری بیان می‌شود و در واقع بیانگر ارزش یک دارایی است. سرمایه‌گذاران با اطلاع از ارزش دفتری یک شرکت، ارزش و دارایی آن را بررسی می‌کنند و اگر این سرمایه منفی باشد، از سرمایه‌گذاری در شرکت انصراف می‌دهند. به عبارت دیگر اگر یک شرکت تمام دارایی‌های خود را بفروشد و بدهی‌های خود را پرداخت کند، آنچه می‌ماند ارزش دفتر است و به سهامداران شرکت تعلق دارد. به همین دلیل این ارزش معیار مهمی برای ارزیابی یک شرکت یا هر بنگاه اقتصادی خواهد بود و اولین گام در برآورد احتمال سرمایه‌گذاری به شمار می‌آید.

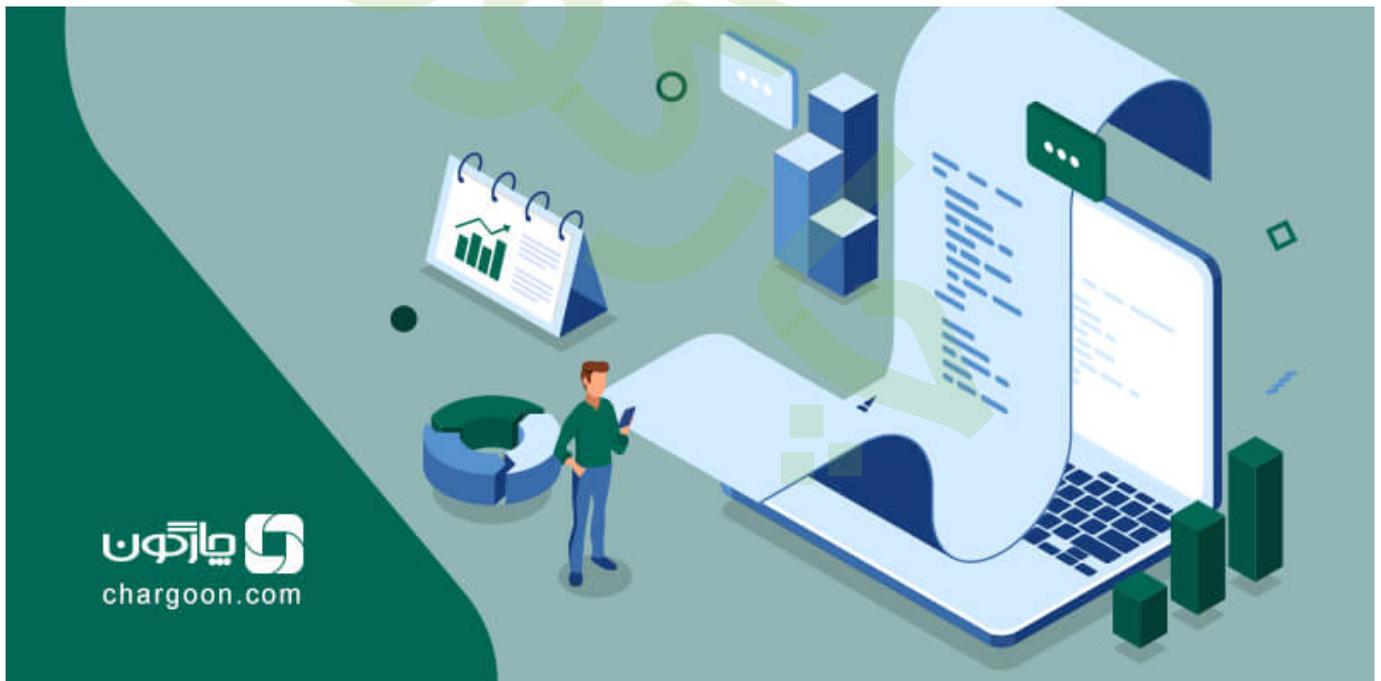
ارزش دفتری هر سهم

این ارزش را برای هر سهم محاسبه می‌کنند، چون با مشخص شدن آن می‌توان ارزیابی عملکرد شرکت را انجام داد. به این ترتیب ارزش ذاتی هر سهم مشخص و تصمیم‌گیری برای سرمایه‌گذاری با قاطعیت بیشتری امکان‌پذیر می‌شود.

ارزیابی عملکرد شرکت به این جهت به دست می‌آید که سرمایه‌گذاران بتوانند معیار دقیق و مناسبی برای نحوه عملکرد شرکت داشته باشند و مقایسه شرکت با ارزش بازار

تبدیل به امری ملموس و امکان‌پذیر باشد. با تعیین ارزش هر سهم وضعیت کلی هر شرکت بیشتر مشخص می‌شود و تبدیل به یک مقیاس قابل اندازه‌گیری برای انجام اقدامات اقتصادی و سیاست‌گذاری‌های بعدی خواهد شد.

ارزش ذاتی سهم به سنجش اعتبار شرکت کمک می‌کند. در تصمیم‌گیری برای سرمایه‌گذاری باید این ارزش مشخص باشد تا بتوان با شفافیت و اطمینان کافی در مورد سرمایه‌گذاری اقدام کرد. همچنین سرمایه‌گذاران قبلی نیز از وضعیت و میزان ارزش سرمایه خود باخبر باشند و شفافیت لازم در روندهای مالی به وجود آید.

تعریف ارزش دفتری

پیدایش این اصطلاح دلیل پیچیده‌ای ندارد و بسیار ساده و ملموس است. تمامی مبالغ،

هزینه‌ها و اعداد و ارقام مرتبط با مسائل مالی شامل دارایی‌ها و بدهی‌های هر شرکت در یک دفتر حسابداری ثبت می‌شود. به همین دلیل اصطلاح ارزش دفتری به وجود آمده است.

برای این درک و تبیین این ارزش تعاریف مختلفی دارد اما در کل به یک مفهوم منتهی می‌شود. برای آشنایی بیشتر با این مفهوم سه نمونه از بهترین تعریف‌ها آورده می‌شود:

– ارزش خالص دارایی یک شرکت، کسب‌وکار و بنگاه اقتصادی که پس از کم کردن بدهی‌ها و دارایی‌های نامشهود از کل دارایی شرکت به دست می‌آید.

– ارزش یک دارایی که در ترازنامه ثبت می‌شود و برای به دست آوردن رقم آن باید استهلاک انباشته از هزینه دارایی کسر شود.

– مبلغی که به عنوان سرمایه‌گذاری اولیه انجام می‌شود و ممکن است به صورت خالص یا ناخالص باشد.

نکته: ارزش دفتری برای یک شرکت، دارایی و سهم به صورت جداگانه قابل محاسبه است. فرمول محاسبه این ارزش‌ها عبارتند از:

ارزش دفتری یک دارایی = بهای تمام شده دارایی – استهلاک انباشته

ارزش دفتری یک شرکت = دارایی‌ها – بدهی‌ها

ارزش دفتری یک سهم = حقوق صاحبان سهام – سهام ممتاز تقسیم بر میانگین سهام

موجود

ارزش دفتری دارایی ثابت چیست؟

ارزشی که در دفاتر حسابداری برای دارایی ثابت و سرمایه‌گذاری بلندمدت به ثبت می‌رسد را می‌گویند. دارایی‌های ثابت منابع مختلفی هستند که برای تولید محصول و خدمت به کار می‌روند شامل تجهیزات و ماشین‌آلات و ساختمان‌ها و هر ابزار دیگر.

در محاسبه ارزش دارایی ثابت ابتدا هزینه تولید یا خرید هر دارایی محاسبه می‌شود. تا این مرحله ارزش خرید محاسبه شده است. پس از آن هزینه ضایعات و خرابی و موارد مربوط به استهلاک از آن کسر می‌شود. در مرحله بعدی استهلاک به مدت زمانی که یک دارایی در شرکت مورد استفاده قرار می‌گیرد، اضافه می‌شود و در نهایت ارزش دارایی در دفتر به دست می‌آید.

اما لازم به ذکر است که این ارزش ممکن است با ارزش واقعی یک دارایی در بازار مغایرت داشته باشد. چون فاکتورهای زیادی در دنیای واقعی وجود دارند که محاسبه آنها امکان‌پذیر نیست. اما در هر صورت محاسبه این ارزش و در دست داشتن میزان آن به درک بیشتر و دریافت درست ذی‌نفعان از شرایط مالی شرکت کمک می‌کند.

مزایا و معایب محاسبه ارزش دفتری

در تحلیل‌های مالی و حسابداری که به ارزش خالص دارایی یک شرکت ارتباط دارند از این ارزش به وفور استفاده می‌شود. اما محاسبه آن معایبی دارد که در ادامه به آن اشاره می‌شود:

- تورم: تورم از تأثیرگذارترین عوامل بر روی ارزش‌های ثبت‌شده در دفاتر مالی است و ارزش واقعی را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

- عدم محاسبه دارایی‌های ناملموس: معمولاً این دارایی‌ها در محاسبات قابل سنجش نیستند و به همین دلیل ممکن است ارزش واقعی دفتری یک کسب‌وکار با وجود داشتن دارایی‌های ناملموس به درستی محاسبه نشود.

- مشخص نبودن پتانسیل رشد: در محاسبه این ارزش، پتانسیل رشد آینده یک شرکت محاسبه نمی‌شود.
- به‌روز نبودن: با توجه به نوسانات بازار و محاسبه این ارزش بر اساس هزینه تاریخی دارایی‌ها، ارزش واقعی به طور دقیق مشخص نمی‌شود.
- تأثیر روش‌های حسابداری: روش‌های مختلف حسابداری به شیوه‌ای هستند که ممکن است بر روی ارزش واقعی تأثیرگذار باشند و به همین دلیل از معایب به شمار می‌آیند. اما مزایای محاسبه این ارزش را نیز باید در نظر گرفت که عبارتند از:
  - محاسبه ساده: این ارزش به راحتی و با استفاده از اطلاعاتی که در ترازنامه ثبت می‌شوند، قابل محاسبه است.
  - مبنا بودن: در مقایسه شرکت‌ها می‌توان از این ارزش به عنوان مبنای مقایسه وضعیت هر کدام استفاده کرد.
- ارزش حداقلی: ارزش دفتر در برخی از موارد ارزش حداقلی یک شرکت در نظر گرفته می‌شود.
- ارزیابی عملکرد تاریخی: نتایج به‌دست‌آمده از محاسبه این ارزش به مرور زمان و در کنار هم نشانگر ارزیابی عملکرد یک شرکت یا بنگاه اقتصادی است.

ارزش دفتری منفی چیست؟

ارزش منفی در محاسبات زمانی به وجود می‌آید که میزان بدهی یک شرکت از میزان دارایی آن بیشتر شده باشد. شرایطی که در آن ارزش منفی دفتری به وجود می‌آید، در صورتی است که زیان انباشته، بدهی بالا، افت ارزش دارایی و استهلاک سریع رخ داده باشد.

زیان انباشته یعنی اینکه یک شرکت به مرور زمان و به صورت پیوسته به مرحله زیان‌ده بودن رسیده باشد و این زیان‌ها در حساب‌های ذخیره انباشته شوند. در این حالت کاهش ارزش به اتفاق می‌افتد.

بدهی بالا هم در شرایطی از شرکت است که بیش از حد توان بازپرداخت خود بدهی داشته باشد.

دارایی‌های ثابت یک شرکت ممکن است بر اثر تغییرات بازار و سرمایه‌گذاری دچار افت و کاهش شوند و نتیجه این تغییر در محاسبات نمودار می‌شود.

استهلاک سریع یا بالا تأثیر منفی دارد و از ارزش دارایی دفتری می‌کاهد.

ارزش دفتری در استهلاک

در مقوله محاسبه هزینه استهلاک نیز محاسبه این ارزش مطرح می‌شود و به این صورت به دست می‌آید که ارزش باقی‌مانده یک دارایی مشهود مانند ماشین‌آلات یا ساختمان که

لازم است در ترازنامه ثبت شود، محاسبه می‌شود. چنین دارایی‌هایی باید به مرور زمان و کثرت استفاده به درستی ارزیابی شوند و میزان واقعی ارزش آنها مشخص شود. روش‌های مختلفی برای محاسبه استهلاک وجود دارد. روش‌هایی مثل خط مستقیم، نزولی و واحد تولید برای محاسبه استهلاک استفاده می‌شود که با توجه به شرایط موجود، محاسبه ارزش در دفاتر از این روش‌ها به دست می‌آید.

تفاوت ارزش اسمی و ارزش دفتری

ارزش اسمی Nominal Value هر سهم برابر با مبلغی است که در هنگام تأسیس شرکت و توزیع سهام تعیین می‌شود. این مبلغ در اساس‌نامه شرکت ثبت می‌شود و ارزش آن به ازای هر سهم یکسان است و بر روی برگه سهام نیز درج می‌شود. این

ارزش به نحوی یک ارزش اولیه و صوری به شمار می‌رود و براساس سرمایه اولیه شرکت تعیین و دچار نوسان نمی‌شود و ثابت است.

ارزش در دفتر مبلغی است که ارزش خالص دارایی هر شرکت را بیان می‌کند. اما به مرور زمان دچار تغییر می‌شود. این ارزش را از طریق ترازنامه محاسبه می‌کنند و میزان آن با تغییر وضعیت دارایی‌ها و بدهی‌ها نوسان می‌کند.

این دو ارزش در مفاهیم حسابداری متفاوت هستند ولی ممکن است به اشتباه با هم یکی گرفته شوند.

تفاوت ارزش اسمی و عرضه اولیه

یکی دیگر از اصطلاحاتی که با سهام ارتباط دارد ولی معانی و کاربرد متفاوتی با ارزش ثبت‌شده در دفاتر مالی دارد، عرضه اولیه است. عرضه اولیه یک فرایند است که در آن شرکت‌های خصوصی برای اولین بار سهام خود را عرضه می‌کنند و عموم مردم می‌توانند در این مرحله سهام خریداری کنند.

تفاوت ارزش دفتری و بهای تمام شده

بهای تمام شده معادل با مبلغی است که برای خرید یا تولید یک محصول یا دارایی پرداخت می‌شود. این مبلغ شامل هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم می‌شود.

با توجه به آنچه در مورد ارزش ثبت‌شده بر اساس دفتر گفته شده، این دو مفهوم با یکدیگر متفاوت هستند و ارتباط چندانی ندارند. بهای تمام شده یک فرمول محاسبه

جداگانه دارد، در حالی که نقطه مشترک این دو اصطلاح زمانی است که ارزش دفتری در ترازنامه و براساس کسر استهلاک از بهای تمام شده به دست می‌آید.

نقش ابزار حرفه‌ای در محاسبات حرفه‌ای

با توجه به توضیحاتی که آورده شد، می‌توان گفت محاسبه ارزش به سبک دفتری ساده است. شاید به نظر برسد که نیازی به ابزار کمکی ندارد. اما در دنیای واقعی و با وجود پیچیدگی‌های کسب‌وکار، کثرت اطلاعات و تغییرات لحظه‌ای بازار، نظارت دقیق اداره مالیات و محاسبات حسابداری و مالی، محاسبه این ارزش با چالش‌های فراوانی مواجه می‌شود.

برای پیش‌گیری از هرگونه بروز خطا و اشتباه در محاسبات مالی بهتر است از یک راهکار مناسب و هوشمند استفاده شود تا هم در وقت و هزینه صرفه‌جویی‌های لازم به عمل آید و هم دقت و صحت اطلاعات تضمین شده باشند.

راهکار مدیریت مالی دیدگاه یک ابزار کامل متشکل از نرم افزارهای مالی است که امکان هرگونه گزارش‌دهی، یکپارچه‌سازی، سفارشی‌سازی و مقیاس‌پذیری را برای محاسبات مالی فراهم می‌کند. قابلیت تحلیل در راهکار مالی دیدگاه به مدیریت مؤثر کمک می‌کند و همچنین به تصمیم‌گیری‌های استراتژیک منجر می‌شود. این راهکار متشکل از زیرسیستم‌های کارآمدی است که تمامی عملیات مالی و محاسباتی را تحت پوشش قرار می‌دهد. حفظ امنیت و قابلیت تنظیم دسترسی به اطلاعات از ویژگی‌های دیگر این راهکار است.

به این ترتیب شرکت‌ها می‌توانند اطلاعات جامع و کاملی از تمامی جزئیات مالی شامل ترازنامه و ارزش دفتری و هر مورد دیگر در اختیار داشته باشند و ارتباط منطقی بین هزینه‌ها و عملکرد خود ایجاد کنند و موفقیت خود را در تصمیم‌گیری‌های استراتژیک افزایش دهند.

برای دریافت دمو نرم افزارهای مالی

سخن پایانی

همان‌طور که توضیح داده شد، ارزش خالص یک دارایی در ترازنامه از ارزش دفتری آن می‌دانند. محاسبه ارزش در دفاتر مالی شامل کسر تمال بدهی‌ها از دارایی‌ها، تقسیم بر تعداد سهام منتشرشده از سوی شرکت است.

از ارزش دفتری معمولاً زمانی استفاده می‌شود که شرکت‌ها در پی جذب سرمایه باشند، منحل یا ورشکسته شوند و سرمایه‌داران آنها به دنبال بازگرداندن و دریافت سرمایه خود باشند. این مفهوم اساسی در حسابداری و تحلیل‌های مالی کاربرد دارد.